

Dragør Kommune
Hollænderhuset

PÆDAGOGISK LÆREPLAN 3-6 ÅR

Indholdsfortegnelse

1 INDLEDNING	3
1.1 Indledning	3
1.2 Værdier	4
1.3 Pædagogiske principper	5
1.4 Læringsforståelse	6
2 GENERELLE RAMMER FOR ARBEJDET MED DE SEKS LÆREPLANSTEMAER	8
2.1 DE OVERORDNEDE LÆRINGSMÅL	8
2.2 ARBEJDET MED LÆRINGSMÅL FOR BØRN MED SÆRLIGE BEHOV	8
2.3 ARBEJDET MED LÆRINGSMÅL FOR METODER OG AKTIVITETER TIL INKLUSION	9
2.4 ARBEJDET MED LÆRINGSMÅL FOR SPROGINDSATSEN	10
2.5 ARBEJDET MED OVERGANGE OG SAMMENHÆNG	10
2.6 METODER OG AKTIVITETER I ARBEJDET MED OVERGANGE OG SAMMENHÆNG	11
3 PRIORITERING, DOKUMENTATION OG EVALUERING AF ARBEJDET MED DE SEKS LÆREPLANSTEMAER	12
3.1 FAKTA OM INSTITUTIONEN	12
3.2 PRIORITERING - LÆREPLANER	12
3.3 VÆRKTØJER TIL DOKUMENTATION	13
3.4 METODER TIL EVALUERING	13
3.5 DAGTILBUDETS ANVENDELSE AF EVALUERING TIL UDVIKLING AF DEN PÆDAGOGISKE PRAKSIS	13
4 MÅLSÆTNINGER FOR DE ENKELTE LÆREPLANSTEMAER	15
4.1 ALSIDIG PERSONLIG UDVIKLING	15
4.2 SOCIALE KOMPETENCER	16
4.3 SPROGLIG UDVIKLING	17
4.4 KROP OG BEVÆGELSE	18
4.5 NATUR OG NATURFÆNOMENER	19
4.6 KULTURELLE UDTRYKSFORMER OG VÆRDIER	20
5 ARBEJDET MED ET GODT BØRNEMILJØ SOM EN INTEGRERET DEL AF DET PÆDAGOGISKE ARBEJDE	22
5.1 ARBEJDET MED ET GODT BØRNEMILJØ	22
5.2 ARBEJDET MED BØRNEMILJØVURDERINGER	22
6 AFSLUTNING	23

1 INDLEDNING

1.1 Indledning

Kommunens fastsatte indledning

I Dragør Kommune udarbejder hver daginstitution hvert andet år en pædagogisk læreplan. Det er Dagtilbudsloven, som danner den lovmæssige ramme for læreplanen, og alle medarbejdere skal i samarbejde med forældrene være med til at formulere planen.

Formålet med den pædagogiske læreplan er at styrke den faglige udvikling i det enkelte dagtilbud og synliggøre bredden i det pædagogiske arbejde.

De pædagogiske læreplaner i Dragør Kommune tager afsæt i kommunens fælles værdier på børneområdet. Disse værdier kommer til udtryk i kommunens Børne- og Ungepolitik samt Inklusionspolitik, og udgør tilsammen det fundament, som vi står på, når vi arbejder med de pædagogiske læreplaner i dagplejen, vuggestuen og børnehaven.

De to første kapitler i denne læreplan skitserer kommunens fælles værdier og børnesyn. Herefter beskriver vi, hvordan vi i vores institution arbejder med vores læreplan og de seks læreplanstemaer:

- Alsidig og personlig udvikling
- Sociale kompetencer
- Sproglige kompetencer
- Krop og bevægelse
- Natur og naturfænomener
- Kulturelle udtryksformer og værdier

Dagtilbuddets indledning

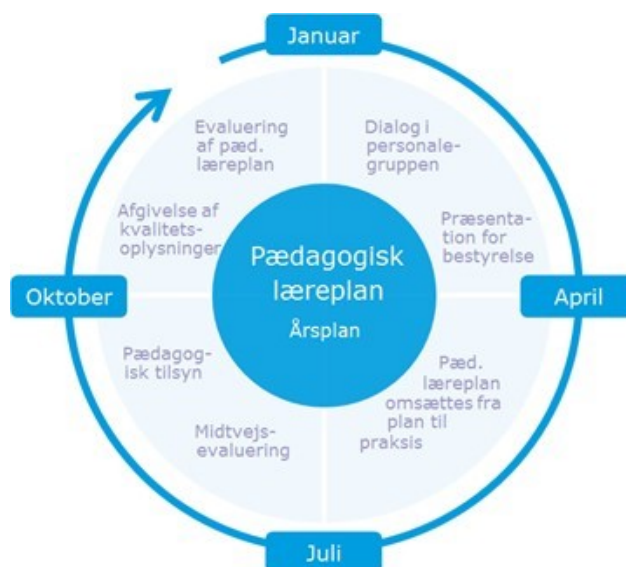
Du sidder nu med Hollænderhusets, pædagogiske læreplan foran dig. Den pædagogiske læreplan er der vi som institution, sætter pædagogiske mål for den kommende periode. Læreplanen vil beskrive hvordan vi opfylder de fastsatte mål, samt hvordan vi undervejs vil sikre at vi er på rette kurs. Den pædagogiske læreplan er det pædagogiske personales vigtigste arbejdsredskab og omhandler arbejdet med de seks læreplanstemaer, den pædagogiske praksis, børnemiljøet, samt beskrivelse af de metoder vi vil anvende i arbejdet.

De seks læreplanstemaer omfatter:

1. Krop og bevægelse (motorik, styrke, udholdenhed, bevægelighed samt sansemotorisk udvikling)
2. Sociale kompetencer (etablere fællesskaber med andre, føle og udtrykke empati og respekt for andre, indgå i sammenhænge med andre og kende til demokratiske værdier).
3. Personlige kompetencer (selvværd, grænsesætning, fantasi, kreativitet, følelser, stillingtagen, motivation og vedholdenhed)
4. Naturen og naturfænomener (respekt og kendskab til naturen og naturfænomener, miljø, logisk tænkning).
5. Kulturelle udtryksformer (kendskab til forskellige kulturelle udtryksformer og værdier, udnyttelse og brug af sanser via musik, tegning, dramatik, ler mm).
6. Sprog (ordforråd, udtale, kendskab til skriftsprog, rim og remser, eksistensen af tal og bogstaver).

God læselyst!

Illustration 1

1.2 Værdier

Kommunens fastsatte værdier

I Dragør Kommune arbejder vi ud fra et børnesyn med barnet i centrum. Børn skal have lov til at være børn. Børn skal lære og børn skal lege. Vi møder børnene dér, hvor de er med respekt for det enkelte barns ressourcer og behov.

Alle børn skal have adgang til positive fællesskaber, som understøtter børnenes trivsel, udvikling og læring. Vi arbejder med rummelige fællesskaber, hvor der er plads til forskelligheder og særlige behov.

I Dragør Kommune prioriterer vi tidlig indsats højt. Vi arbejder med forebyggende indsatser, og ser børnenes forældre og netværk som centrale medspillere. Vi har fokus på sammenhæng og helhed, og samarbejder på tværs af hele børneområdet, for at sikre kontinuitet i børnenes hverdag og liv.

I kommunens Børne- og Ungepolitik og Inklusionspolitik kan du læse mere om Dragør Kommunes værdier og børnesyn. Begge politikker er tilgængelige på kommunens hjemmeside.

Dagtilbuddets værdier

Vi vægter et godt samarbejde og en god kommunikation i institutionen, med forældre og øvrige samarbejdspartnere, for herved at sikre at alle børn i Hollænderhuset har de bedste muligheder for at udvikle sig, lære og trives, ud fra det enkelte barns ressourcer og behov.

Tillid, troværdighed, humor og respekt for forskelligheder, ser vi som afgørende for, at opretholde et givende samarbejde, hvor barnets trivsel, læring og udvikling understøttes bedst muligt.

Vi tror på barnets ret til at lege, og at barnet lærer gennem leg. Derfor arbejder vi udfra en pædagogik, der skal sikre, at alle børn har mulighed for at deltage i leg og legende aktiviteter, der understøtter deres kompetencer og potentialer for læring og udvikling, men også at der skal være plads til leg for legens skyld.

Konkret kommer vores syn på leg til udtryk ved, at vi forbereder og udfører voksenstyrede, pædagogiske aktiviteter, hvor legen er struktureret fra den voksnes side, at vi deltager i børns egen leg, og guider ud fra børnenes egne præmisser, eller at vi trækker os tilbage, og lader børnene lege selv og med hinanden.

Vi har en tro på, og respekt for, at alle børn har ressourcer og behov. Dem møder vi ved at være i øjenhøjde, og skabe rammer, hvor børnene er aktive medspillere i deres dagligdag. Ud fra hvad både det enkelte barn, samt hele børnegruppen er optaget af og det pædagogiske personale, skaber tydelige og pædagogisk faglige rammer, der møder børnene hvor de er i deres udvikling, samt sikrer barnet plads og deltagelse i institutionens fællesskaber. Alle børn i Hollænderhuset ses som kompetente og værdifulde deltagere i både det store institutions fællesskab, og i de mindre fællesskaber på stuerne.

I Hollænderhuset er der plads til forskelligheder og særlige behov, og vi arbejder målrettet med, at ALLE børn har lige muligheder for udvikling, trivsel og læring.

Via en struktureret hverdag skaber vi mulighed for spontanitet og spændende nye idéer, ud fra hvad børnegruppen er optaget af.

Vi arbejder for et godt børnemiljø, hvor der er tid til omsorg, fordybelse og udvikling. I arbejdet med børnehaven vægter vi særligt omsorg og nærvær højt. Vi har fokus på den gode relation mellem både de voksne og børnene, men i høj grad også børnene i mellem.

Vi er en engageret personalegruppe, der arbejder med, at alle tager fagligt ansvar for, at de ønskede værdier opretholdes.

1.3 Pædagogiske principper

Kommunens fastsatte pædagogiske principper

1. Princip: Alle børn er kompetente, aktive individer, der besidder særlige ressourcer og udviklingspotentialer.
2. Princip: Vi skaber børnemiljøer med plads til forskelligheder og mangfoldige fællesskaber, som understøtter børnenes trivsel, udvikling og læring.
3. Princip: Børn har krav på en tryk opvækst, og krav på at blive mødt af kompetente og nærværende voksne.
4. Princip: Det er et fælles ansvar at skabe sammenhæng og helhed i børnenes liv.

Dagtilbuddets pædagogiske principper

1. Princip: Alle børn er kompetente og vigtige for fællesskabet i børnehaven. Alle har noget at byde ind med.

2. Princip: Her er plads til at være den man er. Alle børn har krav på rammer, hvor de kan trives, udvikles og lære.
3. Princip: Vi vægter omsorg, nærvær og gode relationer højt. Vi møder børnene i øjenhøjde.
4. Princip: Vi tager hver især ansvar for de fælles mål og værdier, og vi samarbejder tæt med forældre og andre faginstanser

1.4 Læringsforståelse

Kommunens fastsatte læringsforståelse

I Dragør Kommune ser vi barnet som et aktivt lærende individ, der besidder særlige ressourcer og udviklingspotentialer. Vi fremmer børnenes læring og tilegnelse af kompetencer på en måde, som understøtter det enkelte barns alsidige og personlige udvikling.

I vores optik er et hvert barn unikt, og har derfor forskellige læringsbehov. Det betyder, at børnene skal mødes af voksne, som tager udgangspunkt i det enkelte barn.

Vi tror på, at børn lærer på forskellige måder, og at læring er afhængig af den sammenhæng, som børnene indgår i. Noget læring opstår spontant i leg og andre gange gennem voksenstyrede aktiviteter.

De voksne rundt om barnet skal være opmærksomme på, hvor og hvornår læring finder sted, og skal tænke læring ind i planlægningen og evalueringen af deres pædagogiske arbejde.

Dagtilbuddets læringsforståelse

I Hollænderhuset er vi optaget af det enkelte barns læringsmuligheder, både som individ og som deltager i fællesskabet. Læring kan ikke sættes i skema, da alle børn er forskellige og børnegrupper dynamiske.

Læring for os er ikke kun evaluerbare kundskaber som bogstavgenkendelse el.l. men når børn udvikler sig, tilegner sig nye kompetencer, forstår nye sammenhænge, m.m.

Vi anser samtlige af dagens aktiviteter og gøremål som et potentielt pædagogisk læringsrum, fx at tage tøj af og på i garderoben, eller at dække bord inden frokost.

Vi er bevidste om, at børns læring er betinget af deres glæde og motivation for aktiviteten, og derfor er vi fleksible i vores planlægning omkring børnene. Vi er bevidste om, at vi som voksne, med engagement og positiv tydelighed, har stor betydning for børnenes motivation.

Læring er også når noget er svært og frustrerende. Vi øver os på det der er svært, og vi anerkender de følelser der kan opstå, når tingene ikke lykkes første gang. Vi tror på, at børn gerne må "bakse med tingene", uden at få løsningen serveret af os voksne.

Vi har et fokus på børns læring, når vi tilrettelægger pædagogiske aktiviteter. Nogle gange planlægger personalet, nogle gange børnene selv og nogle gange i fællesskab. Der tilrettelægges også aktiviteter på tværs af stuerne eller på tværs af afdelingerne.

Vi benytter hele huset, både ude og inde, og både leg, bevægelse, kreativitet og strukturerede aktiviteter, er en naturlig del af hverdagen, både i vuggestuen og i børnehaven. Børnene opdeles i grupper ud fra personalets formål med aktiviteten, deres kendskab til børnene osv., hvorfor børnene kan være opdelt efter alder, køn og formåen.

Vi ser samtlige af hverdagens rutiner og gøremål, som potentielle pædagogiske læringsrum. Pædagogikken i Hollænderhuset er inkluderende og foregår på forskellige niveauer, så der er plads til alle, men ikke til alt.

Vi er en institution i konstant bevægelse, der vægter samarbejde med forældre og relevante faggrupper, som fx tale-høre pædagoger, fysioterapeuter, m.m. Vi kan og tør arbejde for, at gøre børnenes hverdag så spændende, udviklende og lærerig som muligt.

Illustration 2

2 GENERELLE RAMMER FOR ARBEJDET MED DE SEKS LÆREPLANSTEMAER

2.1 DE OVERORDNEDE LÆRINGSMÅL

Kommunens fastsatte overordnede læringsmål

I 2004 blev det politisk bestemt, at alle daginstitutioner i Danmark skal udarbejde en pædagogisk læreplan, der behandler følgende seks temaer:

- Alsidig og personlig udvikling
- Sociale kompetencer
- Sproglige kompetencer
- Krop og bevægelse
- Natur og naturfænomener
- Kulturelle udtryksformer og værdier

Efterfølgende er det hver enkelt daginstitutionens opgave at fortolke og integrere temaerne i deres pædagogiske praksis.

Dagtilbuddets overordnede læringsmål

Formålet med de pædagogiske læreplaner er:

At daginstitutionen bidrager til, at barnets læring understøttes.

At der sættes fokus på alle barnets potentialer og kompetencer, under hensyntagen til den enkeltes forudsætninger, herunder børn med særlige behov.

I Hollænderhuset bruger vi læreplanerne som et dynamisk arbejdsredskab. Dvs., at de beskrevne mål og værdier i læreplanen bruges som pejlemærker og holdepunkter for personalegruppen, men på en måde der giver mening i hverdagen. Målet er at give børnene de bedste muligheder for, at udvikle kompetencer, der kan hjælpe børnene i hverdagen, men også i deres videre liv.

Ved at benytte læreplanerne som arbejdsredskab sikrer vi os, at vi i det pædagogiske arbejde kommer hele vejen rundt om børnenes udvikling og læring. Vi planlægger dagligdagen ud fra temaerne i lærerplanerne, men vi prioriterer samtidig, at der skal være plads og rum til spontanitet - både fra børn og voksnes side.

2.2 ARBEJDET MED LÆRINGSMÅL FOR BØRN MED SÆRLIGE BEHOV

Kommunens fastsatte læringsmål for børn med særlige behov

I Dragør Kommune arbejder vi med de samme læringsmål for hele børnegruppen. I vores optik er alle børn særlige, og skal derfor også behandles særligt. Ethvert barn kan komme i en situation, hvor det befinder sig i en udsat position og hvor der er behov for øget opmærksomhed.

I Dragør Kommune arbejder vi på at skabe de mest optimale udviklingsmuligheder for alle børn, med udgangspunkt i det enkelte barns ressourcer og behov.

Dagtilbuddets læringsmål for børn med særlige behov

Børn med særlige behov skal inkluderes på lige fod med den øvrige børnegruppe. Nogle børn har behov for ekstra støtte og opmærksomhed i mindre perioder, andre har behov for en mere konstant støtte. Hvis vi som personale undrer os over et barn, indleder vi et samarbejde med forældrene hurtigst muligt, for herved at sikre en helhedsorienteret opmærksomhed. Nogle gange er det kun en periode, andre gange skal der mere til. Vi handler altid i barnets interesse.

Børn der har behov for en ekstra indsats, bliver taget op i ressource teamet. Herved sikrer vi et bredt fagligt billede af barnet og får en bredere forståelse for de initiativer der kan tages, for at understøtte barnets behov. Ingen børn tages op med navns nævnelse, med mindre forældrene er orienterede.

Hvis et barn i kortere eller længere perioder har brug for ekstra opmærksomhed eller støtte, vil personalet være opmærksom på dette i planlægningen af hverdagen. Har et barn fx brug for at der fokuseres på dets motoriske udvikling, vil der blive planlagt aktiviteter der understøtter dette behov, men hvor hele børnegruppen inddrages, og hvor barnet hele tiden oplever at være en del af et meningsfuldt fællesskab.

2.3 ARBEJDET MED LÆRINGSMÅL FOR METODER OG AKTIVITETER TIL INKLUSION

Dagtilbuddets metoder og aktiviteter til inklusion:

I Hollænderhuset arbejder vi ikke med inklusion ud fra en særlig metode. Vi tror på, at de bedste betingelser for, at alle børn kan føle sig som inkluderede og anerkendte individer i fællesskabet, skabes i det børnesyn vi møder børnene med. Vi stræber efter at møde børnene i øjenhøjde gennem hele dagligdagen. Herved får vi en god fornemmelse af, hvad både de enkelte børn og hele børnegruppens behov og kompetencer er, og hvordan vi får skabt de bedste læringsrum.

Når vi arbejder inkluderende, betyder det, at alle børn, uanset behov, får mulighed for at være aktivt deltagende, samt opleve samhørighed i både eksisterende og nye fællesskaber i institutionen. Alle børn skal kunne bidrage til, samt have udbytte af de fællesskaber de indgår i.

I de planlagte aktiviteter og i dagligdagens øvrige gøremål har vi løbende fokus på, at respekterer hinandens forskelligheder, og at der er plads til alle. Det sker fx under morgensamling, hvor børnene på skift går op til magnetavlen og flytter deres billede ind i "huset", eller når vi øver os på, at lytte efter hinanden fortællinger, og respektere hinandens syn på tingene.

To af personalerne i børnehaven har været på kursus i "Fri for mobberi". Det har allerede været i spil i børnehaven, og et yderligere forløb vil blive sat igang i 2017

Da vi er en integreret institution, arbejder vi med inklusion på tværs af vuggestue og børnehave. Dette er for at skabe sammenhængende overgang når barnet "rykker op". De store vuggestuebørn besøger ofte børnehaven, ligesom at nye børnehavebørn kommer ned og siger hej til deres gamle venner og voksne i vuggestuen. Vi har desuden fællessang hver fredag formiddag, hvor begge afdelinger deltager.

2.4 ARBEJDET MED LÆRINGSMÅL FOR SPROGINDSATSEN

Kommunens fastsatte sprogindsats

I Dragør Kommune arbejder vi målrettet med udviklingen af den sprogpædagogiske praksis. Alle 3-årige børn sprogscreenes, og vi tilbyder støttepædagoger med sprogfaglig viden. De sprogfaglige støttepædagoger har til opgave at understøtte sprogarbejdet i daginstitutionerne.

Dagtilbuddets sprogindsats

Fokus på børnenes sproglige udvikling gennemsyrrer hele vores dag i børnehaven. Vi arbejder ud fra en forståelse, hvor børn ses som aktivt kommunikerende væsener - også selvom det verbale sprog ikke er helt udviklet. Vi hjælper børnene med at sætte ord på deres non-verbale handlinger, følelser, og behov, ligesom vi bruger et aktivt kropssprog der understøtter det vi siger.

I børnehaven arbejder vi med fortælle-klodser, hvor børnene øver sig i at fortælle forskellige eventyr for hinanden. Desuden læser vi bøger, synger sange og bruger rim og remser. Vi er opmærksomme på, ikke kun at møde børnene med lukkede spørgsmål, hvor barnet kun behøver at svare fx ja eller nej. Da det er i de åbne spørgsmål og den dynamiske dialog, at barnets sprog udfordres og udvikles bedst muligt, stræber vi efter at møde børnene i en åben dialog - afstemt efter barnets udviklingstrin og alder.

Vi har en sprogansvarlig, der har ansvar for at videregive viden omkring sprog og løbende sætte sprog på dagsordenen i forhold til den øvrige personalegruppe.

Pædagoger er blevet introduceret til sprogvurderinger og kan udarbejde disse. Vi udfører sprogvurderinger når barnet er fyldt 3 år, og igen inden SFO-start.

Der arbejdes med sproggrupper i børnehaven og vi har en særlig indsats i forhold til de tosprogede børn

2.5 ARBEJDET MED OVERGANGE OG SAMMENHÆNG

Kommunens fastsatte arbejde med overgange og sammenhæng

Overgangen fra børnehave til SFO og skole skal af børn og forældre opleves som tryk, glidende og sammenhængende. Vi arbejder med en fælles drejebog på tværs af dagtilbud, SFO og skole samt 'Den Røde Tråd' som er en strategi for samarbejdet om børnenes overgange.

Dagtilbuddets arbejde med overgange og sammenhæng

Vi arbejder med overgange og sammenhænge i overensstemmelse med "Den Røde Tråd", som er en fælles strategi i Dragør kommune. Formålet er, at skabe en rød tråd i barnets liv, således at barnet oplever genkendelighed og tryghed i skiftet mellem børnehave og SFO, og hvor vi undgår unødige brud i barnets trivsel, udvikling og læring.

For at et barn og dets forældre skal opleve en så tryk og glidende overgang som muligt, ser vi det som vigtigt, at vi i personalegruppen har et tæt samarbejde med andre børnehaver og de omkringliggende skoler og SFO'er.

De børn der skal videre i SFO og skole bliver samlet i en maxigruppe. Gruppen samles to gange om ugen, og her laves ting, hvor børnene forberedes på det skift de står overfor. Vi leger med tal og bogstaver, vi klapper stavelser osv., men vi laver også andre sjove ting, som fx at tage på forskellige ture ud af huset. Vi mødes med andre SFO-parate børn fra de andre børnehaver, og vi arbejder alle sammen for, at skabe et fælles fagligt sprog og ramme.

Vi samarbejder tæt med skoler og SFO'er i området, og når skiftet nærmer sig, besøger vi de SFO'er som børnene skal gå på. Her mødes de med børn fra de øvrige børnehaver, og møder de nye voksne, som er ansat på SFO og i børnehaveklasserne.

2.6 METODER OG AKTIVITETER I ARBEJDET MED OVERGANGE OG SAMMENHÆNG

Dagtilbuddets metoder og aktiviteter i arbejdet med overgange og sammenhæng

Vi arbejder med maxigruppe 2 gange om ugen.

Vi tilbyder altid en forældresamtale når barnet skal til at starte i skole. På den måde sikrer vi os, at samarbejdet omkring barnets skift fra børnehave til vuggestue, er klart og tydeligt.

Vi samarbejder med SFO'er og skoler i projektet "Den røde tråd"

Illustration 3

3 PRIORITERING, DOKUMENTATION OG EVALUERING AF ARBEJDET MED DE SEKS LÆREPLANSTEMAER

3.1 FAKTA OM INSTITUTIONEN

Dagtilbuddets beskrivelse:

I børnehaveafdelingen er der 34 børn fordelt på to stuer. Børnene ligger i alderen 2,11 til 6 år. I foråret 2017 sender vi 9 børn videre i SFO. I børnehaveafdelingen er der en pædagog, en vakant pædagog (hvor der pt er en pædagogmedhjælper ansat), en pædagogisk assistent og en pædagogmedhjælper ansat. Den vakante pædagogstilling forventes besat i løbet af foråret/sommeren 2017.

Ift. aktiviteter, ture ud af huset, m.m., arbejder børnehaven som en enhed. Dvs., at det pædagogiske personale arbejder sammen om, at skabe de bedste rammer for børnenes læring, udvikling og trivsel. Det planlægges både ud fra et kendskab om det enkelte barns aktuelle behov, men også ud fra den nuværende børnegruppe. Som udgangspunkt deles børnene op i tre grupper, ud fra deres alder: Mini, midi og maxigruppe

De to stuer stræber efter, at arbejde sammen som et samlet team, hvor alle børn tages i betragtning når der planlægges. Der tilstræbes genkendelige rutiner, som fx samling og frokostrutiner, men der er plads til spontanitet, fis og ballade.

Vi arbejder i børnehaven med, at tilgodese både de mindste og de største børn, på hver deres præmisser. De mindste børn har mulighed for at sove midt på dagen, og der er plads til ble-skift og toiletræning. De større børn udfordres både mere kognitivt og socialt, bl.a. ved at blive mødt med højere forventninger, og ved at blive præsenteret for aldersvarende aktiviteter. Ambitionen er, at skabe en struktur, hvor alle børn i børnehaven bliver mødt i det udviklingstrin de er på, og i de behov de har.

3.2 PRIORITERING - LÆREPLANER

Følgende viser den forventede procentvise fordeling på de 6 læreplanstemaer, som er angivet i den pædagogiske læreplan:

	Fordeling i %
Alsidig personlig udvikling	20,0
Sociale kompetencer	20,0
Sproglig udvikling	22,0
Krop og bevægelse	14,0
Naturen og naturfænomener	12,0
Kulturelle udtryksformer og værdier	12,0

3.3 VÆRKTØJER TIL DOKUMENTATION

I forbindelse med udarbejdelsen af læreplanerne er det angivet, at følgende værktøjer særligt benyttes til dokumentation af arbejdet med læreplanerne:

- Foto
- Iagttagelser/observationer
- Intra, forældresamtaler, forældremøder
- Dialogen i hverdagen
- Sprogvurderinger, Smtte skemaer, TRAS, TRASMo

3.4 METODER TIL EVALUERING

I forbindelse med udarbejdelsen af læreplanerne er det angivet, at der er benyttet følgende metoder til at evaluere arbejdet med læreplanerne:

- TRAS
- SMTTE
- Relationsskema

3.5 DAGTILBUDETS ANVENDELSE AF EVALUERING TIL UDVIKLING AF DEN PÆDAGOGISKE PRAKSIS

I forbindelse med udarbejdelsen af læreplanerne er det angivet, hvordan evalueringer skal anvendes til udvikling af den pædagogiske praksis:

Formålet med at benytte evalueringsmetoder i arbejdet med lærerplanerne er, at vi får et udgangspunkt for refleksion, hvilket kan bidrage til, at videreudvikle vores pædagogiske praksis.

Vi evaluerer på stuemøder, hvor fokus er på den aktuelle børnegruppe på stuen. Her skaber evalueringen en bevidsthed blandt personalet, så vi hele tiden holder os bevidste om, hvad børnegruppen er optaget af, og hvilke udfordringer vi står overfor. Vi anser evalueringsmetoderne som et udgangspunkt for dialog blandt personalet, hvor "plejer" bliver udfordret og tavs viden bliver synliggjort.

Vi evaluerer også på fælles personalemøder, da det er vigtigt for os, at have en sammenhængende refleksion og praksisudvikling på tværs af huset.

Ledelsen i Hollænderhuset er tovholdere på, at evalueringen sker, og at de nye refleksioner indarbejdes i den daglige praksis. Ledelsen fungerer ligeledes som sparringspartnere for personalegruppen. Vi har dog en personalegruppe, der tager fagligt ansvar for arbejdet med børnene, og som hver især arbejder hen i mod de pædagogiske mål der er fastsat for både børnegruppen som helhed, og for hvert enkelt barn.

Illustration 4

4 MÅLSÆTNINGER FOR DE ENKELTE LÆREPLANSTEMAER

4.1 ALSIDIG PERSONLIG UDVIKLING

SAMMENHÆNG

I forbindelse med formuleringen af pædagogiske læreplaner for den nuværende periode er følgende fokus for jeres arbejde (sammenhæng) med alsidig personlig udvikling angivet:

Børns personlige udvikling anser vi som havende de bedste betingelser i en hverdag, hvor voksne engagerer sig og ser både det enkelte barn og børnegruppen. Alle børn skal have mulighed for, at opleve sig selv som værdifulde individer i fællesskabet, men også lære at forstå og navigerer i de konflikter der kan opstå i et sådan fællesskab. Det handler om at kunne mærke egne grænser, men også respekterer andres.

De mange følelser der kan opstå, når barnet færdes i institutionens fællesskaber, kræver at det er omgivet af anerkendende og omsorgsfulde voksne, der kan guide barnet i, at omsætte følelsesmæssige erfaringer til konstruktiv adfærd.

MÅLSÆTNING OG TEGN

I forbindelse med formuleringen af pædagogiske læreplaner for den nuværende periode er følgende overordnede mål for arbejdet med alsidig personlig udvikling angivet:

Dagtilbuddets overordnede mål:

Vi vil give plads til at børnene udvikler sig som selvstændige, alsidige personer, der ved skiftet til SFO, har udviklet personlige kompetencer, der kan indgå som styrker i skiftet, og som kan give børnene en god start på deres videre liv i SFO og i skolen.

Vi vil hjælpe børnene med at formulere deres egne behov, følelser og grænser, samt at lære børnene at kunne se andre børns følelser, behov og grænser.

Vi vil arbejde med børnenes følelse af selvværd, bl.a. ved at skabe fællesskaber, hvor alle børn oplever, at de bidrager positivt med ligepræcis deres styrker og potentialer.

Følgende tegn på læring hos børnene blev formuleret:

1. Tegn: Barnet giver udtryk for følelser. Fx glæde, vrede frustration, begejstring, og kan genkende det hos andre
2. Tegn: Barnet viser empati, fx ved at trøste én der er ked af det.
3. Tegn: Barnet deltager aktivt i samspil med andre, og kommer selv med forslag til sin egen rolle, i fx leg
4. Tegn: Barnet tager initiativ og insisterer på at blive lyttet til og forstået
5. Tegn: Barnet kan vurdere om det har brug for hjælp til at klare forskellige situationer, og kommunikere det ud til personalet
6. Tegn: Barnet kan tilsidesætte egne behov, hvis nødvendigt
7. Tegn: Barnet har mod på nye og ukendte udfordringer

TILTAG

I forbindelse med formuleringen af pædagogiske læreplaner blev følgende tiltag i arbejdet med alsidig personlig udvikling angivet:

1. Tiltag: Vi vil sætte ord på barnets egne og de andre børns følelser i dagligdagssituationer.

2. Tiltag: Vi vil møde barnet i øjenhøjde, med forståelse for barnets eget perspektiv
3. Tiltag: Vi vil planlægge aktiviteter i dagligdagen, hvor alle børn oplever at deres styrker kommer til udtryk, og hvor der er plads til at øve sig på det der er svært.
4. Tiltag: Vi vil reflektere løbende over vores praksis, og tale om hvert enkelt barns styrker og udfordringer på stuemøder
5. Tiltag: Vi vil arbejde tæt sammen med barnets forældre, for at sikre en helhedsorienteret indsats omkring barnet

4.2 SOCIALE KOMPETENCER

SAMMENHÆNG

I forbindelse med formuleringen af pædagogiske læreplaner for den nuværende periode er følgende fokus for jeres arbejde (sammenhæng) med sociale kompetencer angivet:

Vi arbejder med børns sociale kompetencer hver dag. I en børnehave skal man kunne fungerer i et fællesskab, og derfor arbejder vi målrettet henimod, at alle børn udvikler positive kompetencer inden for det sociale.

Man skal kunne indgå i forskellige lege, søge kompromiser og fælles løsninger, og udvise empati overfor dem der er kede af det.

MÅLSÆTNING OG TEGN

I forbindelse med formuleringen af pædagogiske læreplaner for den nuværende periode er følgende overordnede mål for arbejdet med sociale kompetencer angivet:

Dagtilbuddets overordnede mål:

Vores mål for at have højt fokus på sociale kompetencer i børnehaven er, at børnene, når de starter i SFO, har et sundt tilknytningsmønster, er tryk ved sig selv og eget værd i gruppen, kan indgå i gode legerelationer, samt har en forståelse for, at kommunikere egne grænser ud, samt forstå andres grænser.

De sociale kompetencer der udvikles i børnehaven, vil være noget barnet tager videre i SFO og skole, og vil være afgørende for, at barnet kan være aktivt deltagende i, at skabe et tolerant fællesskab.

Følgende tegn på læring hos børnene blev formuleret:

1. Tegn: Barnet indgår i tætte relationer til andre
2. Tegn: Er opmærksom på og viser hensyn til andre børn
3. Tegn: Bruger dialog som redskab ved konflikter
4. Tegn: Kan indgå i samarbejde med andre
5. Tegn: Hjælper og trøster andre børn

TILTAG

I forbindelse med formuleringen af pædagogiske læreplaner blev følgende tiltag i arbejdet med social kompetence angivet:

1. Tiltag: De voksne på stuen prioriterer at få skabt nære og positive relationer til alle børn.

2. Tiltag: Vi benævner og inddrager de andre børn i legen.
3. Tiltag: Vi laver pædagogiske lege, der styrker børnenes sociale kompetencer.
4. Tiltag: Vi vil være tydelige voksne, der skaber en kultur med accept af hinandens forskelligheder.
5. Tiltag: De voksne skaber et anerkendende, trygt og udviklende børnemiljø, hvor barnet kan indgå i sociale relationer

4.3 SPROGLIG UDVIKLING

SAMMENHÆNG

I forbindelse med formuleringen af pædagogiske læreplaner for den nuværende periode er følgende fokus for jeres arbejde (sammenhæng) med sproglig udvikling angivet:

Vi har et højt fokus på børns sproglige udvikling i børnehaven. Sproget er en forudsætning for, at kunne kommunikere med andre, og der findes mange forskellige former for sprog. I børnehaven har vi fokus på, udvikle det verbale sprog, forstå kropssprog og billedsprog.

MÅLSÆTNING OG TEGN

I forbindelse med formuleringen af pædagogiske læreplaner for den nuværende periode er følgende overordnede mål for arbejdet med sproglig udvikling angivet:

Dagtilbuddets overordnede mål:

Vores mål er, at børnene skal have en forståelse for, hvad der udtrykkes af andre, samt at de selv skal kunne give udtryk for deres egne grænser, tanker og følelser. Sammen med ønsket om, at give børnene et varieret og korrekt dansk, har vi som mål, at børnene har en fornemmelse for samspillet mellem det talte sprog, kropssproget og de ansigtsudtryk der bruges. Det øger muligheden for at blive forstået og forstå andre.

Følgende tegn på læring hos børnene blev formuleret:

1. Tegn: Børnene kender sange og siger rim og remser.
2. Tegn: Børnene sætter ord på deres følelser
3. Tegn: Børnene viser interesse for skriftsprog (bogstaver og tal)
4. Tegn: Børnene fortæller om ting, som er sket og kan fastholde dialog om et emne.
5. Tegn: Børnene udvider kompleksitet i samtalen, og bruger ord som "fordi" og "som".

TILTAG

I forbindelse med formuleringen af pædagogiske læreplaner blev følgende tiltag i arbejdet med sproglig udvikling angivet:

1. Tiltag: Vi er tydelige voksne, der er velreflekterede i vores kommunikation med børnene. Det er vores ansvar, at alle børn mødes med nysgerrighed og nærvær overfor barnets sproglige engagement og udviklingstrin
2. Tiltag: Vi synger dagligt genkendelige sange, og arbejder med fortælleklodser
3. Tiltag: Vi giver mulighed for dialogisk læsning.
4. Tiltag: Vi laver aldersopdelte grupper, hvor der sættes fokus på sprog

5. Tiltag: De voksne er bevidste om vigtigheden af at sætte ord på ting og begreber, og hjælper børnene med at sætte ord på deres følelser osv.

6. Tiltag: Vi giver børnene tid til at øve sig i tale og formulering

4.4 KROP OG BEVÆGELSE

SAMMENHÆNG

I forbindelse med formuleringen af pædagogiske læreplaner for den nuværende periode er følgende fokus for jeres arbejde (sammenhæng) med krop og bevægelse angivet:

Krop og bevægelse i vuggestuen, er ved at blive integreret som en mere fast del af vores hverdag i vuggestuen. Vi bruger kroppen hele tiden, og det er vigtigt, at børnene bliver bevidste om, at deres krop er en del af dem selv. Vi arbejder dagligt med selvhjulpenhed, hvor børnene styrkes i, at bruge deres krop til mere praktiske gøremål, om fx at tage tøj af og på, at dække bord, osv. Vi har også et dagligt fokus på kroppen, når vi øver os i at spise frokost med kniv og gaffel, hælde vand op i koppen, samt når barnet går på toilettet, vasker hænder m.m.

I løbet af foråret/sommeren indvier vi vores nye multibane, hvor vi kan få spillet bold, løbet om kap, osv.

MÅLSÆTNING OG TEGN

I forbindelse med formuleringen af pædagogiske læreplaner for den nuværende periode er følgende overordnede mål for arbejdet med krop og bevægelse angivet:

Dagtilbuddets overordnede mål:

Vi vil øge børnenes kendskab til egen krop.

Vi vil skabe et miljø med fysiske udfordringer.

Vi vil øge børnenes selvhjulpenhed.

Vi vil medvirke til, at børnenes sundhed fremmes med fokus på bl.a. ernæring, hygiejne og bevægelse

Vi vil have fokus på sansemotorik, og herved styrke børnenes evne til at bearbejde de sanseindtryk hjernen modtager, og hvilke signaler der sendes ud i kroppen.

Følgende tegn på læring hos børnene blev formuleret:

1. Tegn: Børnene får forståelse og kendskab til kroppens dele. Ex. barnet reagerer på beskeden: "Tag din arm ind i jakken"

2. Tegn: Vi ser en øget motivation og stolthed over at mestre nye ting. F.eks. tage tøj af og på og klare toiletbesøg

3. Tegn: Børnene viser udvikling i deres grovmotorik og sansemotoriske forståelse. F.eks. mestre to eller flere bevægelser samtidig

4. Tegn: Børnene viser sikkerhed i brugen af deres krop. De "tør" mere, og stoler på deres krop.

TILTAG

I forbindelse med formuleringen af pædagogiske læreplaner blev følgende tiltag i arbejdet med krop og bevægelse angivet:

1. Tiltag: Vi vil give plads til at mestre nye ting

2. Tiltag: Vi vil løbende udfordre børnene ved at tage på ture til nærtliggende legepladser, naturområder, søen m.m., hvor der er nye spændende muligheder for at bruge kroppen.
3. Tiltag: Vi vil skabe miljøer på stuen og på legepladsen, som udfordrer børnene motorisk og sansemotorisk.
4. Tiltag: Vi vil give børnene plads og tid til at lære at mestre ting selv. Fx at tage tøj af og på, gå på toilettet el.l.

4.5 NATUR OG NATURFÆNOMENER

SAMMENHÆNG

I forbindelse med formuleringen af pædagogiske læreplaner for den nuværende periode er følgende fokus for jeres arbejde (sammenhæng) med natur og naturfænomener angivet:

Forståelse for naturen og naturfænomener medvirker, at børn får en fornemmelse for den natur vi mennesker lever i, og hvordan vi passer godt på den. Naturen er samtidig en verden, hvor børnene med egne ord kan opleve og sansе ting der kan være svære at forstå på et teoretisk plan. Fx liv og død, årstidernes gang, forskellige vejrforhold, m.m.

Meget af det vi spiser og drikker kommer fra naturen, og naturen er essentiel for, at mennesker og dyr kan leve på jorden.

MÅLSÆTNING OG TEGN

I forbindelse med formuleringen af pædagogiske læreplaner for den nuværende periode er følgende overordnede mål for arbejdet med natur og naturfænomener angivet:

Dagtilbuddets overordnede mål:

Barnet får kendskab til naturens gang/årstiderne.

Barnet oplever sol, blæst, regn, sne osv.

Hjælper børnene til at finde interesse for dyr og småkryb.

Børnene oplever "fra jord til bord" konceptet

Følgende tegn på læring hos børnene blev formuleret:

1. Tegn: Barnet vil gerne ud på legeplads, tur el.l.
2. Tegn: Barnet genkender dag fra nat, vinter fra sommer, osv.
3. Tegn: Børnene bruger naturen i deres leg, udviser respekt for den.

TILTAG

I forbindelse med formuleringen af pædagogiske læreplaner blev følgende tiltag i arbejdet med natur og naturfænomener angivet:

1. Tiltag: Vi er ude i al slags vejr
2. Tiltag: Vi taler om og undersøger årstidernes skiften, og om hvad der kendetegner de forskellige årstider
3. Tiltag: Vi inddrager børnene i plantningen og lugning af bl.a. jordbærplanter. Hvad dukker op af jorden når vi roder rundt?
4. Tiltag: Vi bruger spiselige blomster og planter til frokosten.

4.6 KULTURELLE UDTRYKSFORMER OG VÆRDIER

SAMMENHÆNG

I forbindelse med formuleringen af pædagogiske læreplaner for den nuværende periode er følgende fokus for jeres arbejde (sammenhæng) med kulturelle udtryksformer og værdier angivet:

Kultur er den måde vi forstår og tilgår verden. I mødet med ting der er inspirerende, nyt og anderledes udvikles børns kulturforståelse, og giver mulighed for, at se verden gennem en bredere brille. Det er vigtigt, at børnene får kendskab og forståelse for den danske kultur og kulturen i Hollænderhuset, men også forståelse for, at andre gør ting anderledes - og forstår ting på en anden måde.

Man kan udtrykke sin kultur på forskellige måder (maleri, sang, ler, el.l.). Vi giver dagligt børnene mulighed for, at udtrykke indre billeder og forståelser af verden gennem kreative skabelsesprocesser.

MÅLSÆTNING OG TEGN

I forbindelse med formuleringen af pædagogiske læreplaner for den nuværende periode er følgende overordnede mål for arbejdet med kulturelle udtryksformer og værdier angivet:

Dagtilbuddets overordnede mål:

Børnene får kendskab til de danske traditioner og værdier, for at få fornemmelse for hvilken kultur de vokser op i.

Børnene er åbne og nysgerrige overfor egen og andre kulturer.

Børnene bliver præsenteret for og afprøver forskellige materialer, så de oplever forskellige muligheder for at udtrykke sig kreativt.

Følgende tegn på læring hos børnene blev formuleret:

1. Tegn: Børnene genkender og glæder sig til de faste traditioner i børnehaven
2. Tegn: Børnene viser nysgerrighed og refleksion overfor andre kulturer.
3. Tegn: Børnene har en fornemmelse af, at der er andre måder at leve på end deres egen (fx. cirkusliv)
4. Tegn: Børnene udvikler deres kreative forståelse, og har mod på at skabe med forskellige materialer

TILTAG

I forbindelse med formuleringen af pædagogiske læreplaner blev følgende tiltag i arbejdet med kulturelle udtryksformer og værdier angivet:

1. Tiltag: Vi prioriterer danske kulturelle traditioner, som fx fastelavn, påske og jul.
2. Tiltag: Vi taler om andre kulturer - de børn der har en anden kulturel baggrund end den danske får lov at fortælle.
3. Tiltag: I løbet foråret/sommeren 2017 arbejder vi med cirkustema. Dette planlægges på en p-lørdag i juni

4. Tiltag: Vi tilbyder kreative aktiviteter, målrettet børnenes alder og udviklingstrin
5. Tiltag: Vi bruger biblioteket til fx højtlesning, børneteater el.l.

Illustration 5

5 ARBEJDET MED ET GODT BØRNEMILJØ SOM EN INTEGRERET DEL AF DET PÆDAGOGISKE ARBEJDE

5.1 ARBEJDET MED ET GODT BØRNEMILJØ

Under udarbejdelsen af pædagogiske læreplaner er arbejdet med børnemiljøet beskrevet med følgende ord:

I Hollænderhuset arbejder vi med børnemiljøet i den daglige pædagogiske praksis i forhold til det fysiske, psykiske og æstetiske.

Vi møder børnene i øjenhøjde, og stræber efter at forstå verden fra deres perspektiv.

Vi opfordrer børnene til at byde ind med ønsker om aktiviteter.

Vi følger børnenes spor.

Fremadrettet er det vores ønske, at arbejde med iagttagelser børneinterviews i børnehaven, hvor vi vil stræbe efter at se tingene fra børnenes perspektiv. Herigennem får vi mulighed for, at inddrage alle børn i arbejdet med børnemiljøet.

5.2 ARBEJDET MED BØRNEMILJØVURDERINGER

Under udarbejdelsen af pædagogiske læreplaner er anvendelsen af børnemiljøvurderinger til at skabe inkluderende læringsmiljøer beskrevet med følgende ord:

Børnemiljøvurderingen vil blive brugt som refleksionsredskab for personalet. Ved at tage børnenes eget perspektiv alvorligt, anerkender vi at børnene har en ret og en stemme i, at præge deres eget miljø.

Vi vil reflektere over, hvordan vi kan justere praksis, til fordel for det enkelte barn, og hele den aktuelle børnegruppe.

6 AFSLUTNING

Hollænderhusets læreplaner er et dynamisk redskab, der revideres løbende.

Vi har løbende læreplanerne på dagsordenen i de forskellige afdelinger. Vi har lavet en årsplan, hvori det fremgår, hvilket læreplanstema, der arbejdes med i de forskellige måneder. Hermed sikres, at vi i løbet af et år, kommer igennem alle seks læreplanstemaer.

De seks læreplanstemaer kan ofte findes i de samme aktiviteter. Dog vil vi som regel have fokus på et eller to af temaerne ad gangen. På Børneintra skriver personalet dagligt om dagens aktiviteter, og hvad den bagvedliggende tanke har været.

Interesserede er altid velkomne til at stille spørgsmål til lærerplanerne til enten personalet eller ledelsen

Hjernen&Hjertet

Hjernen&Hjertet er et IT-system, som Rambøll har udviklet til at understøtte arbejdet med udvikling og dokumentation af kvalitet i dagtilbud.

Systemet hedder "Hjernen&Hjertet", fordi det forener den logisk-rationelle "hjerneaktivitet" det er at måle og dokumentere kvalitet, med den "hjerteraktivitet", det er at levere kvalitet i samværet med vores fælles børn.

Hjernen&Hjertet samler oplysninger fra de pædagogiske læreplaner, oplysninger til pædagogisk tilsyn, "Dialogprofiler" til brug i forbindelse med forældresamtalerne og andre oplysninger om den pædagogiske kvalitet.

Oplysninger fra alle disse forskellige dokumentationsopgaver, suppleret med kommunale nøgletal gør det muligt gennem Hjernen&Hjertet at give alle et bedre overblik over kvaliteten i det pædagogiske arbejde.

Du kan læse mere om Hjernen&Hjertet på hjemmesiden: **www.hjernenhjertet.dk**